

Virkningene av et stykksubsidium s per enhet.

Anta at subsidiet utbetales til etterspørerne. Et eksempel kan være subsidiering av en type arbeidskraft (yrkeshemmede, for eksempel), hvor arbeidsgiver får et beløp s per timeverk. Vi ønsker å se på virkninger på antall timeverk, på lønna til de ansatte og lønna som arbeidsgiver betaler.

p_0, p_1 = markedspris før og etter subsidiering

x_0, x_1 = omsatt kvantum før og etter subsidiering

s^T = andel av subsidiet som går til tilbyderne

s^E = andel av subsidiet som går til etterspørerne

Anta at etterspørselskurven uten subsidium er

$$x = -ep + d \tag{1}$$

På prisform:

$$p = -\frac{1}{e}x + \frac{d}{e} \tag{2}$$

Uten subsidium er markedsprisen p den nettoprisen etterspørere må betale. Når myndighetene gir et subsidium s per enhet betaler etterspørerne bare $p - s$ netto. Vi kaller denne nettoprisen p^E , dvs. $p^E = p - s$. Med subsidium blir da etterspørselskurven

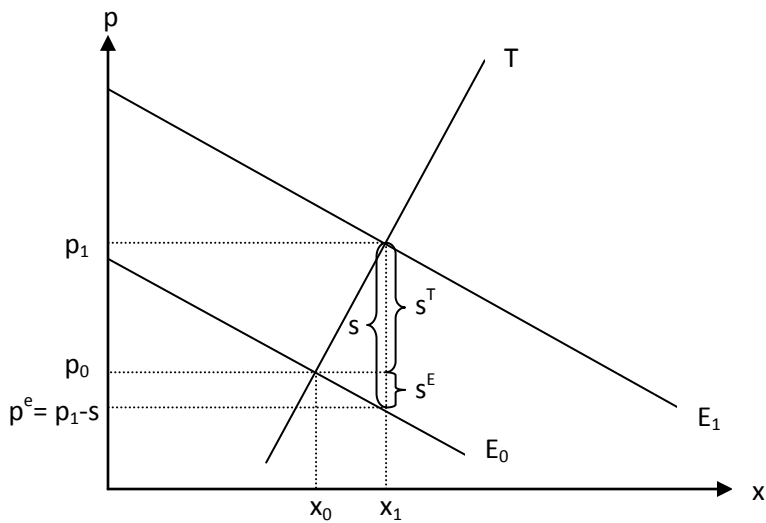
$$x = -e(p - s) + d = -ep + d + es \tag{3}$$

Et subsidium gir altså økt etterspurt kvantum for enhver pris.

På prisform:

$$p = -\frac{1}{e}x + \frac{d}{e} + s \tag{4}$$

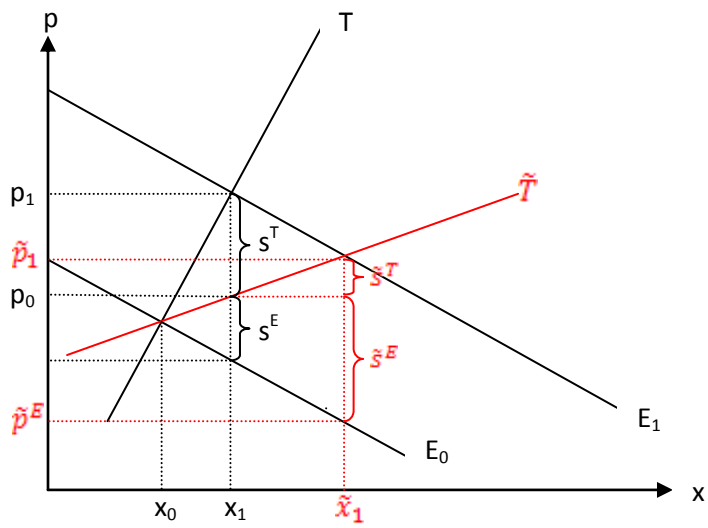
Vi ser av (4) at subsidiet leder til at etterspørselskurven skifter opp med avstand s .



Figur 1

Vi ser av figur 1 at kvantum øker fra x_0 til x_1 som følge av subsidiet og at markedsprisen går opp fra p_0 til p_1 . Prisen etterspørre betaler har gått ned fra p_0 til $p_1 - s$. Både tilbydere og etterspørre har altså kommet bedre ut. Vi ser at subsidiet deles mellom tilbydere og etterspørre: Tilbydernes andel er $s^T = p_1 - p_0$. Etterspørernes andel er $s^E = p_0 - (p_1 - s)$. (Det er selvsagt slik at $s^T + s^E = s$)

På figur 2 nedenfor viser vi hvordan virkningene av et subsidium avhenger av hvor prisfølsomt tilbudet er. Tilbudskurven merket T er slakere enn tilbudskurven merket T . Vi kan sammenlikne tilbudselasitetene i et punkt, for eksempel p_0, x_0 ved å sammenlikne holdningen på kurvene. Den slakeste kurven har høyest priselastisitet, dvs $\frac{\Delta x}{\Delta p} \frac{p_0}{x_0}$ er størst i tallverdi. Vi ser at med tilbudskurven merket T får vi en større økning i kvantum og en mindre økning i markedspris. Dette innebærer at tilbyderne får en mindre del av subsidiet.



Figur 2

Bruk eksemplet med lønns-subsidium til å forklare med ord hva som skjer i markedet!